

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

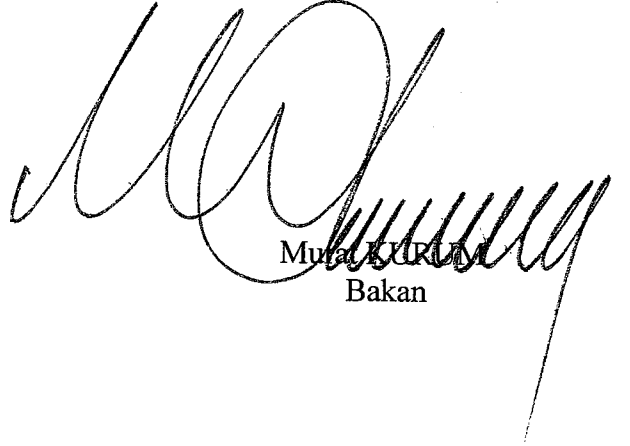
Sayı :30824082-610-13146504
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

28 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığuma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA BAKİ ERSOY'UN
TBMM 7/26019 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Kayseri, sanayi ve nüfus yoğunluğu bakımından İç Anadolu Bölgesi'nin önemli şehirlerinden biridir. Sanayi tesisleri, araç trafiği ve fosil yakıt kullanımının yoğun olduğu ilimizde, hava kirliliği özellikle de solunum yolu hastalıklarında artışa sebep olmaktadır.

Bu kapsamda;

1-Son beş yıl içinde Kayseri'de hava kalitesi ile ilgili yapılan ölçümler nelerdir? En fazla hava kirliliğine sebep olan etkenler tespit edilmiş midir?

2-Kayseri'de hava kirliliğini azaltmaya yönelik alınan önlemler nelerdir? Filtreleme sistemleri, doğalgaz teşvikleri ve yeşil alanların artırılması konusunda yapılan çalışmalar var mıdır?

3-Kayseri'de sanayi tesislerinin çevreye olan etkileri düzenli olarak denetlenmekte midir? Denetimler sonucunda herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?

4-Toplu taşıma sisteminin yaygınlaştırılması ve temiz enerji kullanımının teşvik edilmesi adına bakanlığınızın planladığı projeler var mıdır?

5-Dünya Sağlık Örgütü'nün belirlediği hava kalitesi standartlarına ulaşmak için Kayseri'de hangi somut adımların atılması planlanmaktadır?

CEVAP

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 36 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibarıyla 81 ilimizde 382 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibarıyla tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Kayseri ilinde 6 Adet hava kalitesi izleme istasyonu yer almakta olup, söz konusu istasyonlar ölçümlerine devam etmektedir.

Söz konusu istasyonlardan elde edilen sonuçlar ise, hem www.havaizleme.gov.tr web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından kamuoyu bilgisine sunulmaktadır.

Hava kalitesi ile ilgili olarak; Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında çalışmalarımız sürdürülmektedir. Bilgi teknolojileri ve coğrafi bilgi sistemlerini doğrudan kullanan HEY Portalı ve NEFES yazılımı ile illerimizde hava kalitesi seviyelerinin korunmasına esas karar destek süreçleri için veri üretilmekte ve illerimizde hava kalitesinin korunması önlemlerinin yaygınlaştırılması için gerekli tavsiyeler yerel yönetimlere aktarılmaktadır.

Bakanlığımızca geliştirilen yerli ve milli “NEFES-3 Boyutlu Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin

Tespiti Yazılımı” ile 5 metreye kadar kısa mesafelerde dahi hava kirliliğine neden olan noktalar ve kirlilik kaynağı tespit edilebilmekte ve içinde Kayseri İlinin de yer aldığı şehirlerimizde hava kalitesi yönetimi politikaları için karar destek aracı olarak kullanılmaktadır.

Söz konusu yazılım ile; üretilen haritaların 3 Boyutlu (3B) Ortamda Hava Kalitesi Değerlerinin Sokak Seviyesinde Tespitine yönelik şekilde, mezo (kilometrelik) ölçekteki stratejik hava kalitesi haritalarının, 3 boyutlu kent modelleri, yol ağları, kent topoğrafyası ve trafik yoğunluğu gibi bileşenleri kullanılarak hava kirliliği dağılımı görselleştirilmektedir. Kayseri ilimiz için 3 boyutlu sokak seviyesi haritaları üretilmiş ve ısınma, sanayi ve ulaşım kaynaklı hava kirliliğini azaltacak ve hava kalitesini iyileştirecek yerel çözümlerin etkinleştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir.

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi kapsamında, Kayseri iline ait “*Temiz Hava Eylem Planı*” yürürlüktedir ve söz konusu eylemlerin gerçekleşme durumları ve tespit edilen eksiklikler Bakanlığımızca altı aylık dönemler halinde izlenmektedir. Temiz Hava Eylem Planları taşra teşkilatımız olan İl Müdürlükleri koordinasyonunda her 5 yılda bir hazırlanmakta olup, özellikle uygulanmasında yerel yönetimlere önemli görevler düşmektedir. Üçüncü İzleme Dönemi olan 2025-2029 için revizyon süreci devam etmektedir.

Hava kalitesinin iyileştirilmesi konusu; Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği ile 2013/37 sayılı Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi çerçevesinde İl Müdürlüklerimizce çalışılmaktadır.

Bakanlığımızca hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalara ilişkin, özellikle kış aylarında artan hava kirliliğinin önlenmesine yönelik olarak, “*Hava Kirliliğinin Kontrolüne Yönelik Uygulamalar*” konulu 2020/25 sayılı Genelge ile birlikte Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında düzenlenen Uygunluk İzin Belgesi, Satış İzin Belgesi, Dağıtıcı Kayıt Belgesi, Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi; Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı Katı Yakıt Modülü üzerinden dijital ortamda düzenlenmekte ve takibi yapılmaktadır.

Ayrıca; ulaşım kaynaklı emisyonların azaltılması için, egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarında egzoz gazı emisyon ölçümleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından, hava kirliliğinin önlenmesi ve hava kalitesinin korunması amacıyla ülke çapında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler hükümleri kapsamına giren her türlü kirlilik kaynağı, ihlal, tesis ve faaliyetler ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetlenmektedir. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise 15 nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

2020 yılından günümüze kadar Kayseri İlinde Bakanlığımız ve İl Müdürlüğümüz tarafından 7.162 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup; 2872 sayılı Çevre Kanununa aykırı faaliyet gösteren 460 işletmeye 58.608.063 TL idari para cezası uygulanmış olup, 41 tesisin faaliyeti durdurulmuştur. Ayrıca tesislerin üretim faaliyetinden kaynaklanan emisyonlarının ilgili Yönetmelik sınır değerleri içerisinde kalması, emisyon azaltıcı önlemlerin sürekliliğinin sağlanması ve hava kirliliği önlenmesi konusunda 921 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup; 2872 sayılı Çevre Kanununa aykırı faaliyet gösteren 25 işletme/ faaliyete çevre kirliliğine sebep olduğu için 5.378.215 TL idari para cezası uygulanmış ve 1 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.